

Forfatter: Goldschmidt, M. A.

Titel: Udrag fra Arvingen

Citation: Goldschmidt, M. A.: "Arvingen", i Goldschmidt, M. A.: *Arvingen*, udg. af Johnny Kondrup , Det Danske Sprog- og Litteraturselskab, Borgen, 1988, s. 125. Onlineudgave fra Arkiv for Dansk Litteratur: <https://tekster.kb.dk/text/adl-texts-goldschmidt01-shoot-idm140700592898928.pdf> (tilgået 08. maj 2024)

Anvendt udgave: Arvingen

Der blev talt om, at vi sikkert kunde vente, at Befolkningen i Omegnen vilde forsøge at tage Slottet og plyndre Museet, og jeg indsendte derfor en Beretning, hvori jeg henstillede, om man ikke enten vilde flytte Bibliotheket eller sende Militair til Slottet, da den halve Snes udtjente, tildels gifte, Soldater, som vare her, vel vare tilstrækkelige i fredelige Tider som Politistyrke, men ikke vare en Garnison imod et væbnet Overfald. Forresten beskæftigede jeg mig ikkun løst med denne Sag; jeg var fremmed i Landet, fremmed for Slottets Herre, en ubetydelig Gjæst, der havde faaet Lov til at læse i Bibliotheket, og naar jeg til Tak derfor gav et godt Raad i rette Tid, var det vel Alt, hvad man ventede af min Ubetydelighed. Jeg holdt med Italienerne forsaavidt, som jeg af ganske Hjerter forstod og delte deres Smerte over at maatte see fremmede Soldater som Herrer i Landet, at maatte give deres Børn hen til fremmed Krigstjeneste o.s.v. Ei heller var det muligt at komme til en italiensk By og see den skønne Architektur, uden at faae en næsten instinctsmæssig Overbevisning om, at dette Land gjemte ædle Kræfter, der fortjente at komme frem i Frihed og Uafhængighed. Men jeg gjorde forgjæves Forsøg paa at agte det levende Folk i den Grad som dets alvorlige, disciplinerede Overvindere af mere nordisk Race. Det havde endnu ikke viist, at det var dets Alvor at vove det Høieste for at vinde det Høieste, eller at det kunde underordne Individualiteten under Ideen, saa at Massen blev forvandlet til en Organisme. Saalænge jeg lever, vil jeg beholde Antipathi mod den uordnede Masse, hvori den ædle menneskelige Personlighed saagodtsom sporløst forsvinder, og føle Sympathi med Bataillonens, der sluttende sig om sin Fane bliver en ny Slags Personlighed. Og i alt Fald kunde jeg ikke indrømme Befolkningen i Egnen Ret til tage og plyndre Slottet; hvis dets Forsvar havde været betroet til mig, vilde jeg have anseet det for min Pligt under lignende Omstændigheder at forsvare det imod mine egne Landsmænd. Men medens jeg var misfornøiet over, at man forsømte at sikkre Slottet, betragtede jeg mig selv som en Person, der skulde beskyttes, ikke som En, der havde Noget at gjøre med at beskytte. Jeg kunde gaae omkring og bese Positionen og ligesom drømmende forestille mig, 126 hvorledes man, hvis man havde den Opgave at forsvare Slottet, kunde udføre Hvervet, hvor man kunde anbringe Skandser, fra hvilke Punkter Fjenden kunde genere, og hvorfra han derfor maatte fordrives. Det interesserede mig som en Phantasi, som en Leg, hvori jeg anvendte mine Kundskaber, men hvori min Personlighed ikke var tilstede.